

VÄGLEDAREN

i utbildning och arbetsliv

#4:2018

Sverige värd för IAEVG
sid 13

Årets vägledare
sid 18

På naturbruksprogrammet
sid 44

Mer från SSA-konferensen
sid 54

Euroguidance representanter från vänster;
 Ellen Hagen, Norge, Ieva Mizgeraitė-Mažulė, Litauen, Birtba Theut, Danmark, Ilze Jansone, Lettland, Dóra Stefánsdóttir, Island,
 Margit Rammo, Estland, Nina Ahlroos, Sverige

Utveckling av framtida kompetenser genom internationell rörlighet

Under rubriken "Guidance for 21st Century Skills through Learning Abroad" anordnade Euroguidance representanter från de nordiska och baltiska länderna en workshop vid IAEVG-konferensen i Göteborg den 2 oktober.

Workshopen lyfte lärande utomlands som ett medel att utveckla framtida färdigheter.

Syftet var att öka medvetenheten om de kompetenser som uppnås genom utlandsstudier, praktik eller arbete i andra länder och deras

"Ordmolnet" - ett resultat från ns-diskussionerna

IAEVG

värde på den globala arbetsmarknaden. Vidare ville man uppmuntra vägledare att överväga sin roll och identifiera resurser för att själva stödja internationell rörlighet.

Globaliseringen av ekonomin och arbetsmarknaden medför en ökad rörlighet för individen och en ökad internationell dimension i många yrken. Därför måste unga människor erbjudas goda möjligheter att utveckla sin förmåga att se sig själva i ett internationellt sammanhang och att göra internationella jämförelser och reflektioner. När man gör en sökning på 2000-talets kompetenser, kan man se att en mängd olika statliga, akademiska och internationella aktörer, såsom OECD, FN och EU alla har försökt identifiera personliga och akademiska färdigheter och kompetenser som de tror blir viktiga i framtiden. Alla pekar på utmaningar med att behärska ett snabbt föränderligt digitalt samhälle. Det här är naturligtvis också en utmaning för vägledare. Hur kan vi vägleda unga människor så att de kan lyckas i det 21:a århundradet?

Positiv inverkan på karriärutveckling

Workshopen koncentrerade sig på vad de olika kompetensramarna och rapporterna har gemensamt och visade på de oftast diskuterade färdigheterna på internationell nivå. Huvudfrågan handlade om hur den internationella rörligheten kan vara ett svar på identifierade utmaningar? Slutsatsen var att "lärardemobiliter" har en övergripande positiv inverkan på utvecklingen av ett brett antal av de utpekade framtida kompetenserna och att det har en långsiktig inverkan på individens karriärutveckling.

Deltagarna på workshopen diskuterade de framtida kompetensbehoven och "ordmolnet" visar på den gemensamma uppfattningen, där kritiskt tänkande seglade upp som en vinnare. De diskuterade också hur yrkesverksamma vägledare kan stödja individer att förvärva dessa färdigheter. Bland synpunkterna kan nämnas att vägledande i högre utsträckning borde hjälpa sina sökande att identifiera kopplingen mellan karriärmål och mobilitetsmöjligheter.

Red

Yrkesprogram, där teori går hand i hand med praktik

Vägledaren har träffat Denise Ericsson som till hösten ska börja studera sitt tredje år på Djurgymnasiets naturbruksprogram.

Det är en solig dag och inte ett moln syns på himlen. Jag sitter i bilen på väg mot Lomma i Skåne. Utanför fönstret ser jag stora gula rapsfält och vindkraftverk. En anorlunda vy för en inbiten Stockholmare. Nästan exotiskt på något sätt.

På Fågel- och smådjurskliniken i Lomma genomför 17-åriga Denise Ericsson från Stockholm sin praktik. Min resa börjar här, bland rapsfält och vindkraftverk, men för 17-åriga Denise började resan två år tidigare. På Viksjöskolan i Järfälla. Det är vinter, året är 2015. Denise är i full färd med att välja till gymnasiet. Ända sedan Denise

började i grundskolan har hon drömt om att bli veterinär. Hon har alltid tyckt om djur och har länge velat arbeta med djur. Nu är det dags att välja gymnasium. Valet står mellan, tro det eller ej, naturbruksprogrammet med inriktning djursjukvård eller hund, eller estetiska programmet med inriktning musik. Valet faller tillslut på naturbruksprogrammet med inriktning djursjukvård.

– Jag har alltid velat bli veterinär, men inte längre faktiskt. Det beror mest på att veterinären inte är den som är med djuren mest, utan de arbetar främst med att diagnostisera djuren, medan jag vill arbeta med att ta hand om djuren, säger Denise.

Tiden går. Ansökan till gymnasiet är inlämnad till studie- och yrkesvägledaren. Snart är sommaren här och Denise får sitt slutliga antag-

Denise Ericsson.

ningsbesked. Det blev Djurgymnasiet i Liljeholmen. Hösten kommer och Denise börjar skolan. Gymnasiet. Det är spännande och lite nervöst på samma gång, men hon har en bra känsla.

– Naturbruksprogrammet ger en direkt yrkesutgång och det tycker jag är bra. Jag kommer att bli djurvårdare efter studenten och arbetsmarknaden för djurvårdare ser bra ut, säger Denise.

Praktiken bäst

Hon radar upp flera olika potentiella arbetsplatser. Bland annat djurklinik, djurpark, hunddagis och zoo-butik, ja arbetsplatserna är många. Denise är väldigt nöjd med studierna på yrkesprogrammet, hon berättar att det bästa med programmet är att man får en blandning av praktik och teori.

– Det roligaste vi fått göra hitintills är att ge medicin till djuren. Det var en intensiv kurs, men väldigt roligt och lärorikt.

Utöver det har praktiken varit det bästa. Den första praktiken genomförde Denise på ett hunddagis, den andra på en djurklinik. Då det är svårt att få tag på praktikplatser hjälper skolan till. Skolan har ett brett kontaktnät och praktikplatser finns runt om i hela landet. Det är nu våren 2018. Denise befinner sig i Lund och jag befinner mig i en bil, bland rapsfält och vindkraftverk, på väg till Fågel- och smådjurskliniken i Lomma. Den djurklinik där Denise har praktik.

– Skolan tilldelar oss praktikplatser. Innan frågade de oss bland annat om vi kunde laga mat och tvätta kläder.

Denise möter upp i receptionen. Hon har lila arbetskläder på sig. Denise visar stolt runt på kliniken. Vi går in i ett undersökningsrum och hon visar även vart djuren opereras och var djuren får vara i

väntan på operation eller undersökning.

– Jag får observera mycket, men även vara hållhjälp, alltså hjälpa till att hålla djuren under undersökningar, räkka instrument och även ge medicin till djuren.

Denise berättar även att hon har fått klippa klor och städa. Med andra ord får hon i allra högsta grad fått delta i djurklinikens dagliga arbete.

– Det bästa under praktiken är att känna att personalen faktiskt behöver och önskar min hjälp. Jag får vara väldigt delaktig i arbetet på kliniken.

Men jag är såklart även nyfiken på hur det var att bo i en främmande stad. Långt från storstadspulsen i Stockholm.

– Det är roligt att bo i Lund, men första veckan var det lite anorlunda. Jag och min klasskompis bor på ett vandrarhem och det kändes konstigt att inte få sova i min egen säng.

Framtiden kan vara en rosa lastbil

Intervjun fortskrider och vi kommer in på att prata om framtiden. Denise berättar att hon kanske vill plugga vidare till djursjukvård efter några år, men att hon först vill arbeta som djurvårdare. Denise tar en paus och sen säger hon att hon kanske, men bara kanske tar en helt

annan inriktning. Jag blir nyfiken såklart. Om det inte blir något arbete med djur, vad blir det då?

– Jag tycker att lokförare verkar intressant. Eller lastbilschaufför. Jag vill fortfarande bli djurvårdare, men om jag blir lastbilschaufför vill jag helst köra en färgglad lastbil. En gul... eller kanske en rosa.

Tillbaka till hösten 2015. Denise står i valet och kvalet mellan estetiska programmet med inriktning musik eller naturbruksprogrammet med inriktning djursjukvård eller hund. Några månader tidigare kände hon inte ens till att det fanns yrkesprogram. Denise hade bara hört om de program, som hon kallar ”de vanliga” programmen, såsom ekonomiprogrammet och samhällsprogrammet. När Denise skulle välja gymnasiet så visste hon bara att hon inte hade lust att plugga vidare efter gymnasiet. På gymnasiemässan i Älvsjö hittade hon en broschyr om djursjukvård och då visste hon. Det var det hon ville studera. Nu när Denise tittar tillbaka på sitt gymnasieval hade hon önskat att få mer information om alla olika program. Både högskoleförberedande och yrkesprogram. Hon säger också att hon hade velat få mer information om vad man kan bli efter till exempel naturbruksprogrammet med inriktning djursjukvård och vilka kurser man ska läsa till för att kunna vidareutbilda sig senare. Allt det här känner Denise dock till nu.

Välj med hjärtat

Tillbaka till våren 2018. Snart är det bara ett år kvar av studier på

Djurgymnasiet. Denise berättar att skolan precis har byggt en helt ny djuravdelning, där djuren just nu håller på att flytta in.

– Jag ser fram emot att få se den nya avdelningen. Jag ser också fram emot att få läsa del två av sällskapsdjurskursen. Det har varit en av de roligaste kurserna hitintills.

Slutligen, vad har Denise för tips till elever som ska välja till gymnasiet?

– Gå på öppna hus och kolla på skolan. Titta på de olika skolorna som har de programmen man vill läsa och titta på vilka kurser de erbjuder. Till exempel om yrkesprogrammen erbjuder kurser så man kan få en grundläggande högskolebehörighet.

Denise avslutar med att uppmana blivande gymnasister att välja med hjärtat.

– Välj det du vill, inte det dina kompisar väljer.

Text och bild: David Spak